سنڌ آرڊيننس نمبر XII، 1970
سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ آرڊيننس، 1970

فهرست (Contents)

تمهيد (Preamble)
دفعات (Sections)
1. مختصر عنوان، شروعات ۽ نفاذ (Application)
2. اوصاف (Definitions)
3. قيام ۽ شموليت (Establishment and in Corporation)
4. بورڊ جي جوڙجڪ (Constitution of Board)
5. چيئرمين ۽ رڪنن (Members) جي نااهلي، هٽائڻ ۽ استعيفي
6. بورڊ جون گڏجاڻيون (Meetings of the Board)
7. ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority)
8. ضابطو رکندڙ اختياري جا اختيارات (Powers of Controlling Authority)
9. مشاورتي جماعت (Advisory Council)
10. بورڊ جا اختيارات ۽ ذميواريون (Powers and duties of the Board)
11. ٽيڪسٽ بوڪ (Text Books)
12. جماعتون (Committees)
13. عملدار ۽ ملازم (Officers and Servants)
14. عملدارن ۽ ملازمن جا اختيارات ۽ ذميواريون (Duties)
15. پراويڊنٽ فنڊ يا پينشن (Provident Fund or Pension)
16. چيئرمين کي اختيارات جو مجاز بڻائڻ (Delegation) ، وغيره.
17. بورڊ ۽ ان جي ملازمن جي استثني (Immunity)
18. بورڊ هڪ مقامي اختياري هئڻ (Local Authority)
19. بجيٽ جا ڪاٿا (Budget Estimates)
20. حساب ڪتاب رکڻ (Maintenance of Accounts)
21. سالياني خبر چار (Reports) ۽ حاصلات (Returns) پيش ڪرڻ
22. جاچ پڙتال (Audit)
23. تصديق (Validation)
24. ڪارگذاري (Acts) ۽ حڪمن (Orders) جو تحفظ (Protection)
25. قاعدا (Rules)
26. ضابطا جوڙڻ لاءِ بورڊ جا اختيارات (Powers of Board to make Regulations)
27. منسوخي (Repeal)

[26 هين نومبر، 1970]

هڪ آرڊيننس، سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ جي قيام جي فراهمي لاءِ

جيئن تہ سنڌ صوبي ۾ ٽيڪسٽ بوڪن (Text Books)، رهنما_ڪتابن (Guide-Books) استادن ۽ شاگردن کي گهربل ٻئي پڙهائي جي سامان (Reading Material) جي پيداوار (Production) ۽ ڇپائي (Publication) لاءِ سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ جو قيام ضروري ٿي پيو آهي:

هاڻي، ان ڪري، 25 مارچ 1969ع جي مارشل لا جي اعلان جي عمل جي روشني ۾، ساڻ عارضي آئيني حڪم نامو (PCO) ۽ ان موجب حاصل سمورن اختيارات مطابق سنڌ جي گورنر هيٺيون آرڊيننس تيار ڪري، جاري (Promulgate) ڪرڻ فرمايو آهي:-

1. (1) هي آرڊيننس سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ آرڊيننس، 1970 سڏيو ويندو.

مختصر عنوان ۽ شروعات (Short title and commencement)

(2) اهو سڄي صوبي سنڌ تائين وڌايو ويندو.

(3) اهو فوري طور تي نافذالعمل (Come into force) ٿي ويندو.

2. هن آرڊيننس ۾ ڏنل مفهوم (Context) جي جيستائين ٻي معنيٰ ضروري نہ هجي، تيستائين هيٺ ڏنل اصطلاحن (Expressions) جي معنيٰ، هيٺ ڏنل ترتيب موجب، جيئن لکيل آهي، سمجهي ويجي، جيئن تہ

وصفون (Definitions)

(a) "صلاحڪاري ڪائونسل (Advisory Council):" مطلب دفع-9 (Section-9) تحت جوڙيل صلاحڪاري ڪائونسل.

(b) "بورڊ (Board)" مطلب دفع_3 (Section_3) تحت جوڙيل سنڌ ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ.

(c) "چيئرمين" مطلب بورڊ جو سربراهہ.

(d) "ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority)" مطلب بورڊ جي ضابطو رکندڙ اختياري.

(e) "جماعت (Committee)" مطلب بورڊ جي جماعت.

(f) "رڪن (Member)" مطلب بورڊ جو رڪن.

(g) "حڪومت" مطلب سنڌ حڪومت

(h) "ادارو Institute" مطلب هڪ انٽرميڊيئيٽ ڪاليج (Intermediate College) سڪول (School) يا هڪ پولي ڪنيڪ (Polytechnic)، ووڪيشنل (Vocational) يا ڪمرشل (Commercial)ادارو.

(i) "انٽرميڊيئيٽ ڪاليج Intermediate College" ڪ ادارو جيڪو يارهين ۽ ٻارهين درجي سان گڏ نائين ۽ ڏهين درجي کي تعليم ڏيڻ لاءِ مڃيل (Recognized) ادارو هجي.

(j) "واضح ڪيل (Prescribed)" مطلب هن آرڊيننس جي قاعدن يا ضابطن موجب واضح ڪيل.

(k) "قاعدا (Rules)" ۽ "ضابطا (Regulations)" مطلب هن آرڊيننس جا ترتيبوار قاعدا ۽ ضابطا جوڙيل

(l) “اسڪول” مطلب اهڙو ادارو، جيڪو سمورن يا پهرين کان ڏهين درجي تائين تعليم ڏيندڙ هجي، ان ۾ انگريزي ٻولي (English Medium) اسڪول، معذور ٻارڙن لاءِ (Handicapped) ۽ اهو ڪو ٻيو ادارو جنهن کي حڪومت هن آرڊيننس تحت ڏنل مقصدن لاءِ تعليم ڏيڻ جو اعلان ڪري اچي وڃي ٿو.

[redacted]

قِ ۽ شموليت (Establishment [redacted] and ... corporation) [redacted]

3. (1) هن آرڊيننس جي رائج ٿيڻ شرط ٿي، جيترو جلد ٿي سگهي هڪ بورڊ سنڌ ٽيڪسٽ بڪ بورڊ جي نالي سان تشڪيل ڏنو ويندو، جنهن جو مقصد هن آرڊيننس جا مقاصد حاصل ڪرڻ هوندو.

(2) بورڊ هڪ متحده تنظيم جماعت هوندو، جنهن کي ملڪيت رکڻ، منتقل ڪرڻ، حاصل ڪرڻ جا اختيارات هوندا. بورڊ کي مستقل وراثت (Perpetual Succession) ۽ عام مهر (Common Seal) ڍندي ۽ بورڊ باڊي ڪارپوريٽ (Body Corporate) ي ۾ ڪو بہ ڪيس ڪري ، بہ ڪيس داخل ٿي سگهندو.

جي جوڙجڪ (Constitution of Board)

4. (1) بورڊ هڪ چيئرمين ۽ 4 ميمبرن کان گهٽ ۽ 6 رن تي مشتمل نہ هوندو، جيڪي حڪومت طرفان مقرر ڪيل هوندا، ۽ انهن مان گهٽ ۾ گهٽ 3 ميمبر غيرسرڪاري (Non-Officials) هوندا.

(2) چيئرمين ۽ ٻيا سمورا ميمبر حڪومت طرفان مقرر ڪيا ويندا.

(3) چيئرمين بورڊ جو مک سربراهہ (Chief Executive) هوندو.

(4) دفعہ-5 (Section-5) جي ضابطہ قانون (Provision) سان مشروط، چيئرمين ۽ ٻيا ميمبر----

(الف) آفيس 3 رصي لاءِ رکندا، ۽ هڪ ٻئي مدي (Term) لاءِ ٻيهر مقرري لاءِ اهل هوندا، ۽

(ب) پگهار ۽ الائونسز اهڙا کڻندا، جيڪي حڪومت طرفان طئي (Determine) ڪيا ويندا.

[redacted]

(5) چيئرمين يا ميمبر طور مقرر ڪيل شخص کي ڪنهن ڪارپوريشن، ڪمپني يا بورڊ سان وهنوار رکندڙ يا لاڳاپيل اداري سان ڪو بہ هدايتڪاراڻو (Directorship) يا ٻين مفادن (Other Interests) کان پاڻ کي الڳ ڪرڻو پوندو.

ئرمين ۽ ميمبرز جي هلي، برطرفي ۽ استعيفي. (Disqualification, Removal and Resignation of the Chairman and [redacted] Members)

5. (1) ڪومت، لکت ۾ حڪم (Order) ڀا ميمبر کي هٽائي سگهندي، ڪڏهن---

(الف) حڪومت جي راءِ (Opinion) هن آرڊيننس جي تحت ذميواريون پوريون نٿو ڪري، يا چيو مڃڻ کان انڪاري آهي، يا پنهنجون ذميواريون نڀائڻ جي لائق ناهي، يا

(ب) حڪومت جي نظر ۾، چيئرمين يا ميمبر طور پنهنجي پوزيشن جو غلط استعمال ڪري ٿو يا

(ج) بورڊ جي ڪاروهنوار (Operation) جي نتيجي طور، سڌي يا اڻ سڌي ريت، يا ڪنهن پائيوار يا ڪو مفاد ڪنهن بہ ٺيڪي (Contract) ۾ يا نوڪري سان يا بورڊ جي طرفان يا ڪنهن زمين يا ملڪيت جيڪا سندس ڄاڻ موجب ڪيس ڪو فائدو ڏيندي يا ڪو فائدو ڏئي چڪي آهي، ڄاڻي واڻي حاصل ڪئي اٿئين، يا پاڻ وٽ رکي ٿو يا

[redacted]

(د) اخلاقي بيهودگي (Moral Turpitude) جي سزا هيٺ آيل هجي، يا ڏيوالو نڪتل هجيس، يا ذهني

توازن وڃائي ويٺو هجي، يا دماغي مريض ٿي ويو هجي، يا برطرف ٿي چڪو هجي، يا حڪومت طرفان سروس لاءِ نااهل قرار ڏنو ويو هجي.

2) مبر ڪنهن بہ وقت پنهنجي آفيس ڪومت ڪي لکت ۾ استعيفيٰ ڏئي سگهي ٿو.

بورڊ جون گڏجاڻيون (Meetings of the Board)

6. (1) بورڊ واضح (Prescribed) وجب ڪنهن بہ وقت ۽ هنڌ تي گڏجاڻي ڪري سگهندو.

(2) چيئرمين بورڊ جي گڏجاڻي جي صدارت ڪندو ۽ چيئرمين جي غير موجودگي جي صورت ۾، گڏجاڻي ۾ موجود ميمبر پاڻ منجهان ڪو چيئرمين جي چونڊ (Choose) ڪندا.

3) ي گڏجاڻي دوران ڪورم پورو ڪرڻ لاءِ ڪل ميمبرن جو 50 سيڪڙو موجود هجڻ گهرجي.

(4) هر هڪ ميمبر، چيئرمين سميت، کي هڪ ووٽ هوندو، پر هڪ جيترا ووٽ هئڻ جي صورت ۾، چيئرمين وٽ هڪ ٻيو ووٽ (Casting Vote) هوندو.

5) رڊ جي هر گڏجاڻي جي ڪارروائي (Minutes of Meeting) ٻين شين ڪانسواءِ حاضر ميمبرن جا نالا مقرر رجسٽر (Book) ۾ لکيا ويندا 7 (Drawn) ارڊ طور رکيا ويندا ۽ گڏجاڻي جي صدارت ڪندڙ ميمبر طرفان ان تي صحيح ڪئي ويندي ۽ اهڙو ڪتاب/رجسٽر ميمبرن جي لاءِ جاچ پڙتال (Inspection) لاءِ کليل رهندو.

ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority)

7. حڪومت سنڌ، تعليم کاتي جو سيڪريٽري، بورڊ جي ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) هوندو.

ضابطو رکندر اختياري جا اختياراتڪا اختيارات (Powers of the Controlling Authority)

8. (1) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) کي اختيار هوندو تہ اها ڪنهن شخص يا اشخاص کان جاچ ڪرائي سگهي يا انهن کي هدايت ڪري سگهي، آفيسن جي، سرگرمين ۽ بورڊ جي فنڊز جي، ۽ پڻ بورڊ سان لاڳاپيل ڪنهن بہ مسئلي بابت پڇا ڳاڇا ڪرائي سگهي.

(2) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) بورڊ کي اهڙي جاچ يا پڇا ڳاڇا جي نتيجي (Result) بابت ٻڌائيندي، ۽ بورڊ کي مقرر عرصي دوران قدم کڻڻ جو مشورو ڏئي سگهي ٿي.

3) ڙي مشوري بعد تجويز ڪيل قدم (Prescribed Action) يا کنيل قدمن (Actions) بابت ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) ي رپورٽ (Report) ڏيندو.

(4) جتي بورڊ مناسب عرصي (Reasonable Time) دوران ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) کي مطمئن ڪرڻ جا اپاءَ نہ ورتا هوندا، ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority)، بورڊ طرفان مليل وضاحت (Explanation) غور ڪرڻ (Consideration) بعد، چيئرمين کي اهڙيون هدايتون جاري ڪندو، جيڪي هو مناسب سمجهندو ۽ چيئرمين اهڙين هدايتن [redacted] جي تعميل (Comply) ڪندو.

(5) جيڪڏهن ضابطو رکندڙ اختياري مطمئن ٿئي ٿي تہ بورڊ جي ڪا بہ ڪارروائي يا مشاورتي ڪائونسل (Advisory Council) ڪا جماعت (Committee) هن آرڊيننس، يا ڪن قاعدن ۽ ضابطن جيڪي ان تحت جوڙيا ويا آهن مطابق نہ آهي تہ، ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling

(Authority، غير جانبداري ۽ بنا تعصب جي هن سيڪشن ۾ ڏنل شقن تحت، لکت ۾ حڪم ڏئي، اهڙي ڪارروائي لکت ۾ ڪالعدم (Quash) ڪري سگهي ٿي:

[اهڙو ڪو حڪم جاري ڪرڻ کان اڳ آگاهه ڪيو ويجي، ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority، چيئرمين ذريعي، بورڊ، مشاورتي ڪائونسل، يا لاڳاپيل ڪميٽي کان جواب/سبب طلب ڪري سگهي ٿي، جيئن ڪيس جي صورتحال هجي، ته چو نه اهڙو حڪم (Order) جاري ٿيڻ گهرجي.]

[redacted]

مشاورتي جماعت (Advisory Council)

9. (1) بورڊ کي هڪ مشاورتي جماعت (Advisory Council) هوندي، جيڪا هيٺين ارڪان (Members) تي مشتمل هوندي،

(a) چيئرمين

(b) سنڌ صوبي ۾ تعليم (Education) جا ڊائريڪٽرز

(c) فني تعليم (Technical Education) جو ڊائريڪٽر، سنڌ

(d) سنڌ صوبي ۾ انٽرميڊيئيٽ ۽ سيڪنڊري ايجوڪيشن بورڊز جو چيئرمين

(e) ڪراچي يونيورسٽي جو وائيس چانسيلر (Vice-Chancellor) يا ان جو نامزد ٿيل

(f) سنڌ يونيورسٽي جو وائيس چانسيلر (Vice_Chancellor) يا ان جو نامزد ٿيل

(g) تعليم جي توسيع (Education Extension) ۽ خصوصي خدمتن (Specialized Service) جو ڊائريڪٽر

(h) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) طرفان نامزد ڪيل انٽرميڊيئيٽ ڪاليجز جا ٻه پرنسپل (Principals)

(i) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) طرفان نامزد ڪيل اسڪولز (Schools) يا ساڳئي قسم جي ادارن (Similar Institutes) جا ٻه سربراهه (Heads)

(2) مشاورتي جماعت (Advisory Council) طرفان نامزد ڪيل ارڪان (Members) پنهنجي مقرري واري ڏينهن کان هڪ سال تائين آفيس رکندا، ۽ اهڙي هڪ يا وڌيڪ مدن (Terms) لاءِ ٻيهر مقرري (Re_appointment) لاءِ اهل (Eligible) هوندا.

(3) مشاورتي جماعت (Advisory Council) جو ڪم (Function) بورڊ کي هن آرڊيننس تحت پنهنجي ڪارڪردگي سڌارڻ جي صلاح ڏيڻ (Advise) هوندو.

(4) مشاورتي جماعت (Advisory Council) ني گڏجاڻي (Meeting) ڪورم (Quorum) ڪل ارڪان (Total Members) جي پنجاهه سيڪڙو برابر هوندو.

5) ڪومت مشاورتي جماعت (Advisory Council) طرفان واپار جي ڏي وٺ هلائڻ لاءِ (Regulating) قاعدا (Rules) جوڙي (Frame) سگهي ٿي.

(i) مشاورتي جماعت (Advisory Council) جي گڏجاڻي ڪوٺائڻ لاءِ هڪ اختياري

(Authority) جي مقرري (Appointment)

(ii) ري، جيڪو مشاورتي جماعت (Advisory Council) جي گڏجاڻين جي صدارت ڪري

(iii) اهڙو طريقو (Manner) ۽ اختياري (Authority) ريعي گڏجاڻين جي ڪارروائي رڪارڊ ڪئي ويجي. (Minutes of the Meeting shall be recorded)

(iv) ڪو بيو معاملو (Matter) جيڪو مشاورتي جماعت (Advisory Council) طرفان اپار جي ڏي وٺ (Transaction of Business) لاءِ ضروري سمجهيو ويجي. (Considered Necessary)

ورڊ جا اختيار ۽ ميواريون.يون (Powers and duties of the Board)

10. (1) بورڊ هن آرڊيننس جا مقاصد (Purposes) پورا ڪرڻ لاءِ اهڙا اپاءَ (Measures) ۽ اهڙا اختيار استعال ڪري سگهي ٿو جيڪي اهو ضروري يا فائديمند (Expedient) سمجهي.

2) سان تعصب ڪانسواءِ، بورڊ هن آرڊيننس جا مقاصد (Purposes) ماڻڻ لاءِ هيٺيان قدم کڻي سگهي ٿو:

(الف) ڪي بہ ڪم ڪري سگهي ٿو(Undertake any works)

(ب) ڪي بہ خرچ پاڻ مٿان کڻي سگهي ٿو(Incur any Expenditure)

(ج) پنهنجي استعمال لاءِ بوتا، مشينري ۽ سامان گهرائي (Procure) سگهي ٿو.

(د) ڪو سامان يا مشينري يا ڪو مفاد (Interest) خريد ڪري (Purchase)، ليز (Lease) تي وٺي، مٽا سٽا ڪري (Exchange) يا ڪنهن ٻئي طريقي (Otherwise) حاصل ڪري (Acquire) سگهي ٿو.

(هـ) اهڙن سمورن ٺيڪن (Contracts) ۾ مداخلت (enter into) ڪري سگهي ٿو جن ۾ ضروري (Necessary) يا فائديمند (Expedient) سمجهي.

(3) خاص طور تي (In particular)، بورڊ هيٺين سمورن يا انهن مان ڪجهه معاملن تي اسڪيمون (Schemes) تيار ڪري (Prepare) يا هلائي (Execute) سگهي ٿو يعني،

(a) ڪسٽ بوڪن جي پيداوار (Production) ڇپائي (Publication)، اضافي پڙهائي جو سامان (Supplementary reading material) ۽ تعليم جي سمورن طريقن (Types) درجن (Stages) ۽ استادن جي تربيتي ڪورسز لاءِ پڙهائي جون سهولتون (Teaching aids) تفصيل هيٺ ڏن ٿا.

(i) شروعاتي تعليم (Primary Education)

(ii) ثانوي تعليم (Secondary Education)

(iii) اعليٰ ثانوي تعليم (Intermediate Education)

(iv) طبعي تعليم (Physical Education) ۾ J.V، S.V، C.T ڊپلوما، ڪامرس ۾ ڊپلوما، آرٽس ۽ هنرن (Crafts) ۾ ڊپلوما، ۽ اهڙا ٻيا تربيتي ڪورسز جيڪي ڇپيا ويا هجن. (As may be

prescribed)

(v) فني (Technical)، تربيتي (Vocational) معاشي (Commercial) ادارن جا ڪورسز

(vi) انگريزي تعليم جي ادارن (English Medium Institutions) جا ڪورسز

(vii) بي سهارا (Handicapped) ارڙن جي تعليم ۽

(viii) تعليم بالغان (Adult Education)

(b) شق (Clause) (a) تحت تعليم جي قسمن ۾ درجن لاءِ ٽيڪسٽ بوڪن سان لاڳاپيل اضافي مواد جي فراهمي.

(c) بوڪن ۽ ڪتابن جي سيٽ (Curricula) بابت حوالي (Reference) ۽ جاچ پڙتال (Research) جي فراهمي (Production).

(d) ٽيڪسٽ بوڪن جي تياري (Preparation) ڇپائي (Publication) لاءِ سهولتن (Specifications) جي فراهمي.

(e) سان لاڳاپيل منصوبو (Policy)----

(i) بورڊ طرفان ڇپيل (Printed) ۽ شايع ٿيل (Published) ڪتابن ۽ ٻئي مواد جي ورهاست (Distribution).

(ii) شاگردن کي صحيح وقت ۾ ٽيڪسٽ بوڪن ۽ مواد جي دستيابي کي يقيني بنائڻ لاءِ ايجنسين (Agencies) جي مقرري (Appointment).

(f) بالغان (Adults) ۽ ادب (Literature) جي تياري (Preparation) ڇپائي (Publication).

(g) تعليمي خيالن (Educational Concepts) ۽ پڙهائي جي طريقن ۽ هنرن (Teaching methods and techniques) ۾ پڙهائي جي مواد تي نون سڌارن جي تياري ۽ ڇپائي.

(h) ٽيڪسٽ بوڪن ۽ پڙهائي جي مواد جي اثرائتي استعمال بابت ورڪشاپس ۽ سيمينارز ۽ ڪورسز.

(i) ٽيڪسٽ بوڪن ۽ ٻئي پڙهائي جي مواد بابت فيلڊ ۾ ريسرچ جو بندوبست ڪرڻ.

(j) ٽيڪسٽ بوڪن ۽ پڙهائي جي مواد جون نمائشون (Exhibitions).

(k) لائبريري جي مرمت---

(i) حوالي جا ڪتاب (Reference Books)

(ii) ٽيڪسٽ بوڪ (Text Books)

(iii) نقشا، چارٽس، ڊائگرامز ۽ اهڙا ساڳئي قسم جا ٻيا دستاويز (Documents).

(iv) پاڪستان ۽ ٻين ملڪن ۾ تعليم بابت ڇپيل تعليمي جرنلز (Educational Journals) ۽ ادب (Literature).

(v) ڪتاب ۽ پڙهائي جو مواد، ٽيڪسٽ بوڪن کانسواءِ، جيڪي بورڊ سمجهي ته هن آرڊيننس جا

مقاصد ۽ مول متا (Objects) پورا ڪرڻ ۾ مددگار ثابت ٿي سگهن ٿا.

(4) بورڊ طرفان گذريل ذيلي دفع (Sub_Section) تحت تيار ڪيل هر اسڪيم ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) کي سمورن تفصيلن، ان جي مقصد ۽ مالي استعمال ۽ ان جي استعمال جي طريقي سميت فراهم ڪئي ويندي.

(5) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) وڌيڪ غور لاءِ ان جي ترجيحن سان گڏ اسڪيم منظور، نامنظور يا بورڊ جي حوالي (Remit) ڪري سگهي ٿي.

(6) بورڊ ڪنهن اسڪيم جي تياري يا عمل ۾ آڻڻ لاءِ (Execution) تعليم جي ڊائريڪٽرز، تعليم جي ثانوي ۽ اعليٰ ثانوي بورڊز يا ڪنهن ٻي اختياري يا اداري کان صلاح (Advise) وٺي سگهي ٿو.

نصابي ڪتاب ڪتاب (Textbooks)

11. (1) اهڙو ڪتاب جيڪو بورڊ طرفان نصابي ڪتاب طور منظور ٿيل نه هجي، يا جيڪو بورڊ طرفان تيار يا شايع نه ڪيو ويو هجي، ڪنهن اداري ۾ نصابي ڪتاب طور نه پڙهايو ويندو، آگاهه ڪيو وڃي ته حڪومت، سرڪاري گزيٽ ۾ نوٽيفڪيشن ذريعي، اهڙي عمل جي صورت ۾ ڪنهن اداري يا اداري جي درجي کي هن دفع (Section) کي عمل ۾ آڻيندي (Operation) نع (Exempt) ڪري سگهي ٿي.

(2) جيڪڏهن ڪو ادارو ذيعي دفع (Sub-Section) (1 ۾ شقن (Provisions) جي ڀڃڪڙي (Contravenes) ڪري ٿو، اهو قانون تحت مقرر وقت لاءِ پنهنجي سڃاڻپ (Recognition) وڃائي/ضبط ڪرائي (Forfeit) سگهي ٿو.

(3) اهڙي سلسلي ۾ ڪنهن ڪتاب کي نصابي ڪتاب جو درجو ڏيارڻ لاءِ ذيعي دفع (Sub-Section) (1) تحت بورڊ کي هڪ درخواست ڏني ويندي، ان سان گڏ اهڙي فِي به جمع ڪرائي ويندي، جيڪا قاعدن (Rules) ۾ جاڳايل (Prescribed) هجي.

جماعتون (Committees)

12. (1) بورڊ اهڙين جماعتن (Committees) تي مشتمل هوندو، جيڪي اهو ضروري (Necessary) سمجهندو.

(2) جماعتن (Committees) جي جوڙجڪ، ڪارروايون ۽ ذميواريون اهي هونديون، جيڪي ضابطن (Regulations) ۾ جاڳايل هونديون.

عملدار ۽ ملازم (Officers and Servants)

13. (1) بورڊ جا هيٺيان عملدار (Officers) هوندا:---

(الف) چيئرمين (Chairman)

(ب) سيڪريٽري (Secretary)

(ج) اهڙا ٻيا عملدار جيڪي بورڊ طرفان مقرر ڪيا ويندا.

(2) بورڊ جو سيڪريٽري حڪومت طرفان مقرر ڪيو ويندو.

(3) بورڊ وقت بوقت اهڙن عملدارن ۽ ملازمن کي يا ماهرن (Experts) صلاحڪارن (Consultants) کي سموري وقت (Whole-Time) يا مختصر وقت (Part-Time) لاءِ قاعدن ۾

جاٽايل شرطن ۽ ضابطن موجب مقرر ڪري سگهندو جيڪي اهو سمجهندو تہ ان جي ڪارڪردگيءَ ۾ بهتريءَ لاءِ ضروري آهن.

آگاهہ ڪيو ويندو تہ تڪڙ (Urgency) جي صورت ۾، چيئرمين ڇهہ مهينن کان وڌيڪ عرصي لاءِ نہ ـرر ڪري سگهي ٿو جيڪو اهو سمجهي تہ ضروري آهي.

وڌيڪ آگاهہ ڪيو وڃي تہ اهڙي هر هڪ مقرري بابت بورڊ کي ان جي ايندڙ گڏجاڻي ۾ منظوري لاءِ رپورٽ پيش ڪئي ويندي، ۽ جيڪڏهن بورڊ اهڙي مقرري کي نامنظور ڪري ٿو يا ڄاڻايل مقرري جي ڇهہ مهينن دوران، ساڳئي جي منظوري ۾ ناڪام ٿئي ٿو مقرري ختم ڪئي ويندي.

14. آرڊيننس جي بين شقن (Provisions) موجب، چيئرمين ۽ جا ڪم (Functions) ۽ ذميواريون (Duties) اهي هونديون، جيڪي ضابطن (Regulations) ۾ ڄاڻايل هجن، ۽ اهڙيءَ ريت بورڊ جي عملدارن ۽ ملازمن جون بہ هونديون جيئن ڄاڻايل هجن يا جهڙيءَ ريت چيئرمين طرفان انهن کي ڏنيون (Assigned) وڃن.

عملدارن ۽ ملازمن جون ذميواريون (Duties of Officers and Servants)

عملدارن ۽ ملازمن جون ذميواريون (Duties of Officers [redacted]

15. (1) بورڊ پنهنجي ملازمن جي فائدي لاءِ اهڙو پينشن يا پرووبڊنٽ فنڊ يا ٻئي جيئن اهو مناسب سمجهي، اهڙيءَ صورت ۾ ۽ صورتحال موجب جيئن ضابطن ۾ ڄاڻيل هجي قائم ڪري سگهي ٿو.

پرووبڊنٽ فنڊ يا پينشن (Provident Fund or Pension)

(2) حڪومت، نوٽيفڪيشن ذريعي، اعلان ڪري سگهي ٿي تہ پرووبڊنٽ فنڊ ايڪٽ، 1925، (1925 جي ايڪٽ XIV) جون شقون، ذيلي دفع (Sub-Section) (1) تحت قائم ڪيل (Established) پرووبڊنٽ فنڊ تي لاڳو هونديون، ۽ اهڙو اعلان ٿيڻ جي صورت ۾، اهو ايڪٽ فوري طور نافذ ٿي ويندو، ڄڻ بورڊ حڪومت هئي ۽ ڄاڻايل فنڊ حڪومتي پرووبڊنٽ فنڊ هيو.

16. بورڊ، جنرل اسپيشل آرڊر ذريعي، چيئرمين کي، هن آرڊيننس تحت پنهنجي اختيارن (Powers)، ڊيوٽين (Duties) ۽ عملن (Functions) منجهان بورڊ جو ڪو رڪن (Member) يا ڪو عملدار (Officer) يا ڪو ملازم (Servant) فراهم ڪري سگهي ٿو قاعدن ۽ ضابطن موجب، جيئن اهو بهتر سمجهي.

ڄيئن ڏانهن اختيارن، ڏانهن اختيارن جي منتقلي، وغيره. (Delegation of powers to Chairman, etc.)

17. بورڊ جو چيئرمين، ارڪان (Members) ـملدار (Officers) ملازم (Servants) هن آرڊيننس جي شقن موجب ذميواريون نڀائيندي، پاڪستان پينل ڪوڊ جي دفع (Section) 21 (1860 جي ايڪٽ XLV) تحت عوام جا ملازم (Public Servants) هوندا.

بورڊ ۽ ان جي ملازمن جو تحفظ تحفظ (Immunity of board and its employees)

18. بورڊ لوڪل اٿارٽيز لينز ايڪٽ، 1914 (1914 جي ايڪٽ IX) تحت مقامي اختياري هوندو، ڄاڻايل ايڪٽ تحت رقم اڌاري (Borrowing money) وٺڻ جي مقصد لاءِ ۽ هن آرڊيننس تحت ڪا اسڪيم جوڙڻ يا هلائڻ جو مجاز هوندو ۽ اهڙو ڪم ڪرڻ جو ڪيس قانوني اختيار حاصل هوندو.

بورڊ مقامي اختياري هوندو (Board to be local Authority)

19. (1 سال جون مهيني دوران، چيئرمين بورڊ جي ڪاٽن ۽ خرچن جي رسيدن جو بيان (Statement) بورڊ جي ايندڙ مالي سال جي منظوري لاءِ جمع (Submit) ڪرائيندو.

(2) بورڊ طرفان منظور ڪيل بيان (Statement) جي هڪ نقل (Copy)، چيئرمين طرفان حڪومت کي بورڊ طرفان منظوري جي 15 ڏينهن اندر جمع ڪرائڻي پوندي.

بجيت جا ڪاٿا (Budget Estimates)

20 بورڊ اڪائونٽس جا مڪمل ۽ درست (Accurate) ڪتاب (Books) اهڙيءَ ريت جوڙيندو (Maintain) جيئن ضابطن (Regulations) ۾ ڄاڻايل (Prescribed) هجي.

ڪاتن جي چنڊ ڇاڻ (Maintenance of accounts)

21. (1) بورڊ ضابطو رکندر اختياري (Controlling Authority) کي هر مالي سال ڪانپوءِ پر 30 سيپٽمبر ڪانپوءِ نہ، جيترو جلد ٿي سگهي پنهنجي ان سال جي معاملن بابت رپورٽ پيش ڪندو.

سالياني رپورٽس ۽ ريٽرنس جمع ڪرائڻ (Submission of yearly reports and returns)

(2) ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) هيٺيون شيون طلب ڪري سگهي ٿي:

(i) ڪو ريٽرن (Return)، بيان (Statement)، ڪاٿو (Estimate)، انگ اکر (Statistics) ۽ بورڊ ۾ ضابطي هيٺ معاملن بابت وڌيڪ معلومات.

(ii) اهڙي ڪنهن معاملي بابت خبر چار (Report)

(iii) بورڊ ۾ تبديلي بابت دستاويز (Document) جو نقل (Copy)، ۽ چيئرمين اهڙي هر درخواست (Requisition) تي عمل comply ڪندو.

22. (1) اهڙي ايجنسي طرفان بورڊ جي اڪائونٽس جي سال ۾ هڪ ڀيرو جاچ پڙتال (Audit) ٿيندي ۽ ان سان ٿيندي جيئن حڪومت طرفان ٻڌايو ويو (Specified) ٿي.

جاچ پڙتال (Audit)

(2) جاچ پڙتال (Audit) رپورٽ جي نقل، بورڊ جي راءِ (Comments) سان گڏ، حڪومت ۽ ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority) کي پڻ موڪلي ويندي.

(3) بورڊ حڪومت يا ضابطو رکندڙ اختياري طرفان ڏنل هدايتن موجب آڊٽ رپورٽ ۾ موجود غلطين، جيڪڏهن هجن، انهن جي درستگي ڪري سگهي ٿو.

23 ...ت طرفان ڪو قدم يا ڪارروائي صرف بورڊ يا مشاورتي جماعت يا جماعت ۾ ڪنهن آسامي جي موجودگي جي صورت ۾ يا بورڊ يا مشاورتي جماعت يا جماعت جي ڪنهن رڪن (Member) جي بورڊ ۾ غير قانوني مقرري جي سبب ڪري رد (Invalidated) نٿي ڪري سگهجي.

...دو Validation

24. نقصانن (Damages) يا قانوني ڪارروائين (Legal Proceedings) لاءِ حڪومت، ضابطو رکندڙ اختياري (Controlling Authority)، بورڊ، مشاورتي جماعت (Advisory Council)، جماعت (Committee) ... يا جماعت جي ڪنهن رڪن (Member)، يا بورڊ جي ڪنهن عملدار يا ملازم خلاف آرڊيننس جي ۽ قاعدن ۽ ضابطن جي احترام ۾ ڪيل يا ٿي ويل ۽ سٺي نيت سان ڪيل يا ٿيل ويل ڪم جي صورت م ڪو بہ ڪيس (Suit) نہ ڪيو ويندو.

قدمن ۽ حڪمن جو تحفظ (Protection of Acts and Orders)

25. (1) حڪومت هن آرڊيننس جا مقصد ماڻڻ لاءِ قاعدا جوڙي سگهي ٿي.

قاعدا قاعدا (Rules)

(2) مليل اختيارن سان تعصب ڪرڻ کانسواءِ، هيٺين معاملن تي اهڙا قاعدا نافذ ٿيندا:

(الف) عملدارن ۽ ملازمن جي سروسز جا قاعدا ۽ ضابطا، تاديبي ڪارروائي (Disciplinary Action) وڪل جي اجازت (Grant of leave) ۽ بورڊ جي ملازم جي سبڪدوشي (Retirement) سميت.

(ب) بورڊ جي عملدارن ۽ ملازمن جي فائدي لاءِ پينشن يا پرووبڊنٽ فنڊ يا ٻنهي جو قيام [redacted]
(Constitution).

(ج) مشاورتي جماعت (Advisory Council) طرفان واپار جي ڏي وٺ (Transaction)، طريقي (Manner) ۽ اختياري (Authority) جنهن طرفان گڏجاڻي جي ڪارروائي (Minutes of the Meeting) رڪارڊ ڪئي ويجي، ۽

(د) اهڙا ٻيا معاملا جيڪي گهربل هجن اهي قاعدن ۾ واضح ڪيا (Prescribed) وڃن.

ضابطا جوڙڻ لاءِ بورڊ جا اختيار (Powers of the Board to make [redacted] Regulations)

26. (1) بورڊ، هن آرڊيننس جا مقصد ماڻڻ لاءِ ضابطا جوڙڻ ۾، هن آرڊيننس ۽ قاعدن سان ٺڪندڙ (Consistent) هوندو.

(2) مٿي مليل اختيارن سان تعصب کانسواءِ، اهڙان ضابطا سمورن يا هينين معاملن مان ڪجهه تي لاڳو (Provide) هوندا:

(i) بورڊ جي گڏجاڻين ۾ واپار جي ڏي وٺ (Transaction of business)

(ii) طريقو جنهن موجب دفع (Section) 10 تحت اسڪيمون (Schemes) جوڙيون (Framed) ۽ هلايون (Executed) وينديون، ۽

(iii) ڪو ٻيو معاملو جيڪو طابطن ۾ جاڻائڻ ضروري آهي.

منسوخي (Repeal)

27. (1) اولهه پاڪستان ٽيڪسٽ بوڪ بورڊ آرڊيننس، 1962 (1962 جو اولهه پاڪستان آرڊيننس XLI) منسوخ ڪيو وڃي ٿو.

نوٽ: مذڪوره ترجمو عام ماڻهن جي واقفيت لاءِ آهي، جيڪو ڪورٽ ۾ استعمال نٿو ڪري سگهجي. [redacted]